

PROJEKT TERVEZŐ LAP

Óvoda-iskola átmenet

2. A projekt átfogó célja:

A pedagógiai programokban a fejlesztés célkitűzései, funkciói és eljárásai a személyiségfejlesztés, a szocializáció és közösségfejlesztés, valamint a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségekkel összefüggő speciális pedagógiai tevékenységek, fejlesztési stratégiák területén fogalmazódnak meg. Megállapíthatjuk, hogy az iskola – a problémákat előre látva – olyan pedagógiai elvek megfogalmazásával is szabályozni próbálja a tanítók nevelői munkáját, amelyek kifejezetten az átmenet nehézségeinek csökkentésére, illetve megszüntetésére irányulnak. Több esetben megfogalmazódott például szóban és az írásos pedagógiai dokumentumok szintjén is, hogy az iskolai nevelés kiemelt alapelve a gyermek centrikus, személyiségfejlesztő eljárásrendszer alkalmazása.

Az óvoda-iskola átmenet során a zökkenőmentes iskolakezddést, a kudarcok megelőzését szolgálják a pedagógiai programokban azok a speciális, nevelőkre vonatkozó feladat-meghatározások is, amelyek általános hatókörű szabályozóként érvényesek az intézmény teljes tanítói testületére. Ebben a projektben ezeket kívánjuk megvalósítani.

3. A projekt konkrét célkitűzései:

- Olyan tevékenységek, melyek az óvoda-iskola közötti átmenetet előkészítik, megkönnyítik a beilleszkedést a leendő elsősök és szülei számára.
- A gyermekek fejlődésének nyomon követése, a hiányosságok pótlása, felzárkóztatás az elmaradt területeken, hatékony és átfogó fejlesztés-„iskolára kész- tétel” a gyermek egyéni fejlettségéhez igazodó módszerekkel, differenciált fejlesztés segítségével
- Még hatékonyabb együttműködés az óvoda és az iskola pedagógusai között.
- Hatékonyabb együttműködés a gyermekek érdekében a szülőkkel.

4. Helyzetleírás

A zökkenőmentes iskolakezddés, de a későbbiekben szükségszerűvé váló váltások, áthajlások idején is döntően befolyásolja a sikerességet, hogy van-e kellő idő *az átállásra*, az alkalmazkodásra az új körülményekhez. Erre hivatott a tudatosan átgondolt, jól tervezett *átvezető időszak* beiktatása az óvodából iskolába átlépéskor, mielőtt megkezdődne az első évfolyam tantervi anyagának tantárgyi és tanórarendszerű feldolgozása. Ekkor derül ki a tanító számára, hogy csoportjában kinek milyen erősségei, gyengeségei, pótolnivalói vannak, s ezek a hiányok mekkorák – ki milyen jellegű és intenzitású fejlesztést igényel, mennyire terhelhető, illetve milyen haladási sebességet bír el.

Az átvezető időszak tervezett időtartamában jelentős eltérések vannak az iskolák gyakorlatában. A legrövidebb idejű előkészítő időszak 3 hét, a leggyakrabban kitűzött időtartam 6–8 hét, de vannak olyan intézmények, ahol két és fél hónapra tervezik az iskolai tanulást megalapozó fejlesztőmunkát, a gyerekek átállítását az iskolai életre.

A mi iskolánkban az átmenetet nem egy-két hétben, hónapban értelmezik, hanem a gyermekek megfigyelése során nyert tapasztalatokra építve tervezik, és nemcsak az átvezető időszakot, hanem azt követően az egyéni fejlesztést is, az egész első évfolyamon (sőt igény szerint a további évfolyamokon is).

Amikor egyenetlenül fejlett személyiségstruktúrájú gyermekek kerülnek beiskolázásra, akiknél csupán egy-két funkció csekélyebb érintettsége fedezhető fel, illetve az eltérés olyan kicsi, hogy még nem feltételezhető a teljesítményzavarok, nagy a tanító felelőssége. Ha ugyanis nem jól

választja meg a fejlesztés módszereit, vagy csak alkalmoszerű e tevékenysége, akkor nincs lehetőség a kompenzáló fejlesztésre, a lassabban érő, fejlődő gyermekek támogatására. Ilyenkor a kisdíák folyamatosan kudarokat él át, teljesítményhátránya halmozódik. Ez pedig tanulási, majd pedig magatartási zavarokhoz vezet. Növeli a problémát – jelenleg gyakran megoldhatatlan helyzetet teremtve –, ha a tanulási és magatartási problémák különféle szubkulturákból érkező tanulók esetében jelentkeznek (például: roma diákok;). Az iskola rendszerint tekintélyelvi alapon próbálja kezelni a problémát, ami inkább csak rontja a helyzetet, mert az előre megjósolható kudarcsértetté teszi a konfliktussorozat valamennyi szereplőjét.

Az egyénre szabott fejlesztéshez ezért a tanítók inkább szakember (logopédus, pszichológus, fejlesztő pedagógus) segítségét kérik. Komoly támogatást jelenthetne gyermek és tanító számára egyaránt, ha az iskolákban több fejlesztő pedagógust és más, speciális felkészültségű fejlesztő szakembert foglalkoztatnának főállásban, akik egyéni fejlesztési terv alapján, teljes óraszámban végeznék speciális tevékenységüket.

5. SWOT analízis	
Erősségek	Gyengeségek
<p>Hatékonyan együtt tudunk működni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • az intézménybe járó óvodásokkal, iskolásokkal • az itt dolgozó óvónőkkel, tanítónőkkel. 	<p>Az iskolába kerülő gyerekek nem azonos fejlettségi szinten kerülnek az első osztályba, esélyt kell adni a közel azonos szintre hozásukban.</p>
Lehetőségek	Veszélyek
<p>Megnyújtott alapozó időszakok beiktatása a tanulás folyamatába</p> <p>Az óvónők és tanítónők közösen keresik a megoldás lehetőségeit, ami rendkívül fontos.</p> <p>Iskolánkban az első évfolyamra elkészített tanmenetekben megtalálhatók a zökkenőmentes iskolakezdésre, az átmenet problémáinak és az iskolai kudarok okainak csökkentésére vonatkozó elképzelések,</p> <p>valamint az iskolába kerülő gyermekek megismerésével összefüggő feladat- és célmeghatározások.</p>	<p>Bármennyire is ráhangolódnak a szülők és a gyerekek az iskolai tanulmányok megkezdésére, a problémák, nehézségek valójában már az első hetek elmúltával kezdenek megjelenni, majd egyre markánsabban mutatkoznak meg.</p>
6. A projekt tartalma, amit a projekt létrehoz:	
<ul style="list-style-type: none"> • Iskolával kapcsolatfelvétel: iskolai osztályokba ellátogatás, a leendő elsős pedagógusokkal megismerkedés • Leendő elsős gyerekekről készült feljegyzések betekintésének biztosítása az iskola pedagógusai részére • Nyíltnapon való részvétel • Betekintés a tanulás folyamatába közösen a szülőkkel • Speciális szülői értekezlet megtartása • Szakmai konzultáció óvodapedagógusok – elsős tanítók között 	

7. A projekt célcsoportja(i), kedvezményezettjei, tevékenységek

- Az általános iskola 1 és 2. osztályos tanulói valamint az óvoda nagycsoportosai. A programnak kiemelt figyelmet kell fordítania a szociális hátrányokkal küzdő gyerekekre
- az általános iskola alsós tanítói, első sorban az első- és második osztályfőnökök
- óvodapedagógusok

Ajánlott tevékenység	Elérendő (pedagógiai) cél
<ul style="list-style-type: none">▪ tanítói hospitálások az óvodában;▪ óvónők látogatása az iskolában;▪ bemutatkozás az óvodai szülői értekezleteken;▪ májusi szülői értekezletek megtartása a leendő elsősök szüleinek;▪ októberben az átvezető időszak tapasztalatainak megbeszélése (az óvónők és a tanítók körében);▪ folyamatos szakmai kapcsolattartás az óvodával;▪ az iskola életének, épületének, az ott dolgozó felnőttek munkájának megismertetése az iskolába kerülő gyerekekkel;▪ az iskola magatartási szabályrendszerének megismertetése és gyakoroltatása,▪ az osztály szokásrendszerének kialakítása, a szabályok megtartásának folyamatos ellenőrzése, fejlesztő értékelése	<ul style="list-style-type: none">▪ az elfogadó légkör, a kellemes, esztétikus környezet megteremtése;▪ a gyermek szükségleteire figyelő iskolai szokásrend kialakítása▪ az életkori sajátosságok és az egyéni különbségek figyelembevétele a követelmények támasztásában, a tanulás tervezésében és irányításában;▪ a beilleszkedés segítése;▪ a biztonságot nyújtó személyhez kötődés elősegítése;▪ az érdekes, élményszerű tanítás (fokozatosságra, egyéni bánásmódra épülő, egyéni képességeket figyelembe vevő differenciálás);▪ az önálló munkavégzés algoritmusának elsajátíttatása;▪ nyugodt tanulási feltételek és haladási tempó kialakítása;▪ odafigyelés az egészséges terhelésre;▪ folyamatos ellenőrzés, fejlesztő értékelés, önértékelés;▪ segítségnyújtás a lemaradások, hátrányok kompenzálásához;▪ partneri együttműködés a szülőkkel;▪ a taneszközök mértéktartó és gondos kiválasztása.

8 A projekt megvalósítás szakmai háttere.

Az óvodából az iskolába való átmenet hirtelen változást jelent a gyermekek számára még akkor is, ha felkészítjük őket rá. Körülbelül három év szükséges a tényleges átmenethez, a tanító feladata, hogy az adott fejlettségi szintet figyelembe véve nevelje - olykor elébe is menve a fejlődésnek.

A játék meghatározó fontosságú. E tevékenység során tájékozódik, méri fel képességeit, az egymással való együttműködés határait, szerez tapasztalatokat, ismereteket és mindezt olyan belső motivációktól vezérelve teszi, mint a kíváncsiság, élmények, tevékenységi vágy stb. vagyis, a játék az emberi tanulás egyik legfontosabb eleme, voltaképp alappillére.

Az 5 éves kortól 7-8 éves korig is elhúzódó folyamat során nagy szerepe van az ún. rugalmas iskolakezdés lehetőségének, amikor is a gyermeknek van ideje felkészülni, illetve megtanulni, alkalmazkodni az iskolai élethez. Normál fejlődésű gyermek 6-7 éves korára iskolaéretté válik, ennek elérésében van meghatározó feladata az óvodai nevelésnek. A szakirodalom is alátámasztja, hogy az óvodában töltött időszak döntően befolyásolja a gyermek attitűdjét az iskolával szemben. Tudatosítani kell, hogy nem az iskolából vetítjük lefelé az óvodát, hanem az óvoda, mint a közoktatás első (és nem alsó) láncszeme képezi azt az alapot, amelyre építhet az iskola. El kell érni, és komolyan kell venni, hogy nem az óvodát szükséges iskolásítani, hanem az iskola első két osztályának struktúráját kell közelíteni az óvodához.

A rendszer alulról építkezik és nem fordítva - az első osztályba nem iskolás gyermek érkezik, hanem óvodás!

Az iskola csak akkor juthat nagy lépéssel közelebb a tanulmányi sikeresség és az egész életen át tartó tanulás, művelődés mainál biztosabb megalapozásához, ha a tanító:

- képes alkalmazkodni a rábízott gyerekek fejlettségéhez, a csoportjában kialakult helyzethez;
- természetesként fogadja el a gyerekek sokféleségét;
- az egyéni fejlődés, a személyre szóló tanulás segítéséhez igazítja tanulásirányítási stratégiáját és a tanulás tempóját;
- a tanuló fejlődését saját korábbi fejlettségéhez viszonyítva méri és értékeli,
- megfelelő feltételeket teremt az önszabályozás kialakulásához, az önbizalom erősödéséhez, a kompetens személyiséggé váláshoz.

A PROJEKT MEGVALÓSÍTÁSA:

9. Tevékenységek időütemezése, időigénye, mérföldkövek (x)					
2013/2014 tanév					
időütemezés	tevékenység	felelős	időigény (15 óra)	dokumentáció	eszközök
2013. szeptember	Elsős nevelők és óvodapedagógusok szakmai találkozója.	Harmathné Herczeg Helga, Szabó Tiborné	1 óra	Feljegyzés, jelenléti ív, fotó	pendrive, A/4-es lapok
2013. október	Speciális munkaközösségi foglalkozás	Harmathné Herczeg Helga, Szabó Tiborné	1 óra	feljegyzés, jelenléti ív	
2013. november	Közös iskolai programon való részvétel 1.osztályosok avatása Márton napi szokások	Harmathné Herczeg Helga, Szabó Tiborné	3 óra	Fényképek rajzok,	papírtányér, ragasztó, színes lapok
2013. december	Óvodapedagógusok órai látogatása A negyedik	Harmathné Herczeg Helga, Szabó Tiborné	1 óra	Fényképek, feljegyzések	ragasztó, színes lapok

	osztályosok Télapó műsora az óvodásoknak				
2014.január	Az elsős gyerekek visszalátogatnak az óvodába	Harmathné Herczeg Helga, Szabó Tiborné	1 óra	Fényképek, csoportnapló	
2014. február	Óvodás gyerekek és óvónők az iskolai farsangon	Harmathné Herczeg Helga, Szabó Tiborné	2 óra	Fényképek	
2014. január	Közös program az óvodások és iskolások részére, Szánkózás	Harmathné Herczeg Helga, Szabó Tiborné	1 óra	Fényképek,	
2014. március	Óralátogatás az első osztályba	Harmathné Herczeg Helga, Szabó Tiborné	1 óra	fényképek	ragasztó, színes lapok
2014. május	Speciális szülői értekezlet. Témája: iskola- kezdés.	Harmathné Herczeg Helga, Szabó Tiborné	2 óra	Fényképek, feljegyzés	
2014. június	Elsős nevelők és óvodapeda- gógusok szakmai találkozója.	Harmathné Herczeg Helga, Szabó Tiborné	2 óra	fotó, jelenléti ív, beszámoló	
2014. június	Speciális munkaközösségi foglalkozás	Harmathné Herczeg Helga, Szabó Tiborné	2 óra	fotó, jelenléti ív, beszámoló	

2014/15-ös tanév

9. Tevékenységek időütemezése, időigénye, mérföldkövek (x)					
2014/2015 tanév					
időütemezés	tevékenység	felelős	időigény (15 óra)	dokumentáció	eszközök
2013. szeptember	Elsős nevelők és óvodapeda- gógusok szakmai találkozója.	Harmathné Herczeg Helga, Szabó Tiborné	1 óra	Feljegyzés, jelenléti ív, fotó	pendrive, A/4-es lapok
2013. október	Speciális munkaközösségi foglalkozás	Harmathné Herczeg Helga, Szabó Tiborné	1 óra	feljegyzés, jelenléti ív	
2013. november	Közös iskolai programon való részvétel 1.osztályosok avatása Márton napi szokások	Harmathné Herczeg Helga, Szabó Tiborné	3 óra	Fényképek rajzok,	papírtányér, ragasztó, színes lapok

2013. december	Óvodapedagógusok órai látogatása A negyedik osztályosok Télapó műsora az óvodásoknak	Harmathné Herczeg Helga, Szabó Tiborné	1 óra	Fényképek, feljegyzések	ragasztó, színes lapok
2014.január	Az elsős gyerekek visszalátogatnak az óvodába	Harmathné Herczeg Helga, Szabó Tiborné	1 óra	Fényképek, csoportnapló	
2014. február	Óvodás gyerekek és óvónők az iskolai farsangon	Harmathné Herczeg Helga, Szabó Tiborné	2 óra	Fényképek	
2014. január	Közös program az óvodások és iskolások részére, Szánkózás	Harmathné Herczeg Helga, Szabó Tiborné	1 óra	Fényképek,	
2014. március	Óralátogatás az első osztályba	Harmathné Herczeg Helga, Szabó Tiborné	1 óra	fényképek	ragasztó, színes lapok
2014. május	Speciális szülői értekezlet. Témája: iskola-kezdés.	Harmathné Herczeg Helga, Szabó Tiborné	2 óra	Fényképek, feljegyzés	
2014. június	Elsős nevelők és óvodapedagógusok szakmai találkozója.	Harmathné Herczeg Helga, Szabó Tiborné	2 óra	fotó, jelenléti ív, beszámoló	
2014. június	Speciális munkaközösségi foglalkozás	Harmathné Herczeg Helga, Szabó Tiborné	2 óra	fotó, jelenléti ív, beszámoló	

10. A projekt várható eredményei

Az óvodából az iskolába való átmenet nem jelent nagy változást a gyermekek számára, hiszen a sok közös program során kölcsönösen megismerik egymást az iskolába kerülő kisdíákok és a leendő tanító néni. Bekapcsolódnak az iskola életébe. Könnyebben fognak beilleszkedni az iskola közösségébe, elfogadni a házi rendet.

Készítette:

Harmathné Herczeg Helga, Szabó Tiborné